

Egzamin po gimnazjum

Gimnazjalisto! Do prawdziwego testu został tylko miesiąc. Masz jeszcze czas, żeby poćwiczyć z „Gazetą”. Dziś drukujemy część humanistyczną przykładowego egzaminu, jutro – część matematyczno-przyrodniczą. Więcej testów znajdziesz w naszej książce (szczegóły poniżej)

Smoki

TEKST I

SMOK potwór z chrześc. legend śrdw., wyobrażany zazw. jako rodzaj gada z pazurami lwa, skrzydłami orla i ogonem węża. Z paszczy jego i nozdrzy dobywały się płomienie. Był symbolem grzechu, a w szczególności pogaństwa. Metaforę tę zaczerpnięto z Apokalipsy, 12, 7-9: „Michał i aniołowie walczyli ze smokiem (tj. Lucyferem, wozem upadłych aniołów). I zrucony został ów smok wielki, wąż starodawny, nazwany »diabłem i szatanem«, który zwozi cały świat”. Jego popularność utrwalona przez poetów i najgłośniejszych malarzy, wynikała stąd, że kumulował w sobie wszelkie zło, a jego gł. zadaniem życiowym było zostać zabitym przez św. Jerzego (zob.) a. przez jakiegoś innego świętego czy bohatera, jak Beowulf czy Sigurd. Smoki mitologii chińskiej i japońskiej to zwierzęta o całkiem odmiennym charakterze: na ogół dobroczynne a potężne duchy powietrza, morza i ziemi, w znacznym stopniu odpowiedzialne za prawidłowe funkcjonowanie

zjawisk przyrody. Natomiast w mit. i folklorze staroż. ludów Bliskiego Wschodu i Grecji smok, gr. drakon, był zapewne czymś w rodzaju olbrzymiego węża (zob.), pierwotnie węża morskiego, zrodzonego prawdop. w fantazji człowieka obserwującego wijące się ruchy fal. Jednak wyobrażenia Greków, zapewne i mitologii wschodnich, stworzyła liczne bestie łączące w sobie kształty kilku zwierząt; zob. Potwory 4. [...]

Daniel i smok. W Biblii, Daniel, 14, 22-27, król babiloński wzywa proroka Daniela, aby czcił wielkiego smoka uważanego za boga. Daniel podejmuje się zabić smoka bez miecza i kija. Użytkowski na tę próbę pozwolenie od króla, dał smo-kowi kołacz ze smoly, sadła i sierści, od czego smok pękł, dowodząc tym, że nie jest bogiem. (...)

Smok wawelski. Legenda wysnuła prawdop. z nazwy Smoczej Jamy (w której może znajdowano kości i stąd nazwa), oparta na Biblii (por. wyżej Daniel i smok) i niezliczonych europ., legendach śrdw., mówiąca o „krakowiaczku”, szewcu Skubie, który sprytnie zgładził smoka, dając mu zjeść starę zaszytą w baranią skórę. ©

WŁADYSŁAW KOPALIŃSKI
SŁOWNIK MITÓW I TRADYCJI KULTURY, PIW,
WARSZAWA 1998, s. 1080-81

TEKST II

Św. Jerzy walczy ze smokiem. Drzeworyt ludowy – Muzeum Etnograficzne w Krakowie

Zadanie 1. (0-1)

Tekst I jest

- literackim opisem smoka.
- notatką słownikową o smoku.
- notatką prasową na temat smoka.
- analizą motywu smoka w kulturze.

Zadanie 2. (0-1)

Zastosowany w tekście skrót śrdw. można rozszyfrować jako

- średnich.
- środkowych.
- średniowiecznych.
- środkowopolskich.

Zadanie 3. (0-1)

Z tekstu I wynika, że smok jest istotą

- magiczną.
- prawdziwą.
- realistyczną.
- fantastyczną.

Zadanie 4. (0-1)

Starożytni Grecy przedstawiali smoka jako gada

- łączącego w sobie postać orla, lwa i węża.

- przypominającego wielkiego węża morskiego.
- wielkiego starodawnego straconego na ziemię.
- łagodnego, zielonego, z kolorowymi skrzydłami.

Zadanie 5. (0-1)

W kulturze Wschodu smok to symbol

- życiodajnych sił.
- niszczycielskich sił.
- groźnej mocy i potęgi.
- materiałnych bogactw.

Zadanie 6. (0-1)

Biblijny wąż z Księgi Rodzaju

- kaśal grzeszników.
- skusił Ewę do zerwania jabłka.
- nakłonił Adama do nieposłuszeństwa.
- pożarł na pustyni niewiastę i jej dziecię.

Zadanie 7. (0-1)

Słowa „potwór”, „gad”, „bestia” wobec wyrazu „smok” to

- antonimy.
- synonimy.
- wyrazy pokrewne.
- wyrazy wieloznaczne.

Zadanie 8. (0-1)

Św. Jerzy został patronem rycerzy, gdyż

- był sprawiedliwym i dobrodusznym obrońcą wiary.
- był czczony jako jeden z największych męczenników chrześcijańskich.
- jego życie wyznaczało wzorzec zachowań wynikających z kodeksu rycerskiego.
- uosabiał podstawowe wierzenia i prawa, których należy przestrzegać, dążąc do celu.

Zadanie 9. (0-1)

Postać św. Jerzego jest największa, bo

- siedzi na koniu.
- w rękę trzyma włócznię.
- jest na pierwszym planie.
- jest świętą i walczy ze złem.

Zadanie 10. (0-1)

Smok na drzewcy symbolizuje

- życiodajne siły Ziemi.
- szatana, siły piekielne.
- potwora niszczącego osady ludzkie.
- bestię pożerającą zwierzęta domowe.

Zadanie 11. (0-1)

Oko w prawym rogu to

- słońce.
- siły natury.
- Opatrzność.
- aureola świętości.

TEKST III

– Proszę bardzo – Jaskier nie odłożył lutni. – Posłuchajcie zatem, szlachetni panowie, co wydarzyło się tydzień temu nie opodal miasta wolnego, zwanego Hołopolem. Otóż, świtem bladym, ledwie co słonko wschodzące zaróżowiło wiszące nad łąkami całuny mgieł...

– Miało być normalnie – przypomniał Geralt.

– A nie jest? No, dobrze, dobrze. Rozumiem. Krótko, bez metafor. Na pastwiska pod Hołopolem przyleciał smok.

– Eeee – rzekł wiedźmin. – Coś mi się to nie widzi prawdopodobnym. Od lat nikt nie widział smoka w tych okolicach. Nie był to aby zwykły oszluzg? Zdarzają się oszluzgi prawie tak duże...

– Nie obrażaj mnie, wiedźminie. Wiem, co mówię. Widziałem go. Trzeba trafić, że akuratnie byłem w Hołopolu na jarmarku i widziałem wszystkich na własne oczy. Ballada jest już gotowa, ale nie chcieliście...

– Opowiadaj. Duży był?

– Ze trzy końskie długości. W kłębie nie wyższy niż koń, ale dużo grubszy. Szary jak piach.

– Znaczy się, zielony...

– Tak. Przyleciał niespodziewanie, wpadł prosto w stado owiec, rozgonił pasterzy, utłukł w tuzin zwierząt, czterech żerzą i odleciał.

– Odleciał... – Geralt pokijał głową.

– I koniec?

– Nie. Bo następnego ranka przyleciał znowu, tym razem bliżej miasteczka. Spikował na gromadę bab piorą-

cych bieliznę na brzegu Braa. Ale wiały, człowieku! W życiu się tak nie uśmieiałem. Smok zaś zatoczył ze dwa koła nad Hołopolem i poleciał na pastwiska, tam znowu wziął się za owce. Wtedy dopiero zaczął się rozgardiasz i zamęt, bo poprzednio mało kto wierzył pastuchom. Burmistrz zmobilizował milicję miejską i cechy, ale zanim się sformowali, plebs wziął sprawę w swoje ręce i załatwił ją.

– Jak?

– Cikliwym, ludowym sposobem. Lokalny mistrz szewski, niejaki Kozojed, wymyślił sposób na gadzinę. Zabili owcę, napchali ją gęsto ciemniem², wilczyimi jagodami, błekotem³, siarką i szewską smolą. Dla pewności, miejscowy aptekarz wlał do środka dwie kwarty swojej mikstury na czyraki, a

Edukacyjny marzec

Książki z testami po podstawówce i gimnazjum oraz testy maturalne przygotowane przez „Gazetę Wyborczą” i wydawnictwo Nowa Era

patroni medialni

Gazeta.pl Edukacja

Radio ZET

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Już w sprzedaży

Zbliżają się egzaminy. Już 12 kwietnia sprawdzian szóstoklasisty, 24 i 25 kwietnia testy napisz gimnazjaliści, a 4 maja rozpoczną się matury. Sprawdź, co już umiesz, a czego jeszcze musisz się nauczyć.

Aktualny niezbędnik każdego ucznia
w cenie 16,90 zł (każda książka) + cena „Gazety”

Zamówienia przyjmujemy:
– przez internet www.gazeta.pl/kolekcje
– pod numerem telefonu: **0 801 130 000***

* koszt połączenia wynosi 0,29 zł netto w sieci TP SA

gazeta
W Y B O R C Z A

